

KÁDÁR BÉLA (1877-1956)

Háztűznéző | *Visit, 1925*

Tempera, papír | Tempera on paper, 43,5x59 cm
Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: Kádár Béla

Kezdő ár | Starting price: 10 000 000 Ft | 28 986 EUR
Becsérték: 16 000 000 – 20 000 000 Ft
Estimate: 46 377 – 57 971 EUR

PROVENIENCIA | PROVENANCE:

| egykor Keresztes László gyűjteményében

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED:

| Kádár Béla gyűjteményes kiállítása. Tamás Galéria, Budapest, 1929. november 16-27., katalógus: sz.n.
| Nyolcak és az aktivisták. Kieselbach Galéria, Budapest, 1999. november 12-21., katalógus: szám nélkül

KIÁLLÍTVA ÉS REPRODUKÁLVA | EXHIBITED AND REPRODUCED:

| Kádár Béla (1877-1956). Katalógus. Műgyűjtők Galériája – Thebes Gallery Inc., Budapest-Toronto, 1992., katalógus: 17. (*Jelenet huszárral* címen)
| A magyar festészet rejtőzködő csodái II. Válogatás magyar magángyűjteményekből 1920-1984. Mű-Terem Galéria, Budapest, 2005. 96. oldal
| BERLIN-BUDAPEST, 2016. október 25. – november 27. 212. oldal

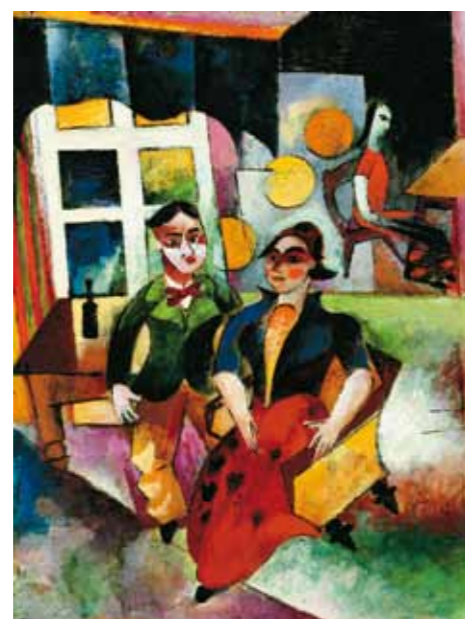
REPRODUKÁLVA | REPRODUCED:

| Modern Magyar festészet 1919-1964. Kieselbach Galéria, Budapest, 2004., katalógus: 406. (*Látogatás* címen)
| Kolozsváry Marianna: Mednyánszkytól Barcsayig. Modern magyar művészet a Keresztes-gyűjteményben. Budapest, 2010. 87. (*Udvarlás* címen)

1. Kádár Béla Szóktetés c. rajza a Sturm folyóirat címlapján, 1926

2. Heinrich Campendonk: Fiatal pár, 1915 Museo Nacional Thyssen-Bornemisza, Madrid

3. Marc Chagall: Zöld szeretők, 1915 magángyűjtemény

A BERLINI DER STRUM MŰVÉSZE

Az 1920-as években Kádár Béla a legendás berlini Der Sturm galéria művésze volt. Vezetője, Herwarth Walden kiváló érzékkel és remek szemmel kutatta fel Közép- és Kelet-Európa tehetséges, progresszív művészeit, hogy bemutatkozási lehetőséget ajánljon nekik híres galériájában valamint a hozzá kapcsolódó folyóiratban. Walden kitűnő ízléssel keverte az egyes izmusokat, a Der Strum kiállítói közé tartoztak a német expresszionizmus, kubizmus valamint az

orosz konstruktivisták ismert és népszerű művészei, többek között Vaszilij Kandinszkij, Oskar Koschka, Albert Gleizes, Marc Chagall, Moholy-Nagy László és Kádár Béla. A Sturmiban szerepelni hatalmas elismerés és egyben lehetőség is volt a korszak művészeinek, Walden pártfogásának révén nívós gyűjtőkkel, mecénásokkal és jelentős közintézmények vezetőivel kerülhettek kapcsolatba. Kádárt is így fedezte fel egy amerikai kurátor, Katherine S. Dreier, aki 1926-ban

ajánlott számára kiállítási lehetőséget a new york-i Brooklyn Múzeumban. Ezt követően Kádár számos amerikai nagyvárosban rendezhetett kiállítást, így előbb vált ismertté Berlinben és Amerikában, mint itthon, Budapesten. A nemzetközi sikereknek köszönhetően az életmű számos izgalmas darabja külföldön talált vevőre, amelyek csupán az elmúlt években – gyakran hosszas kutatómunkájának eredményeképpen – bukkantak fel hosszú évtizedes lappangás után.

5. A festményből készült design tálca, Virág Judit Galéria

„MŰKINCSEK A BÉRHÁZ REJTEKÉN”¹

A most aukcióra kerülő, Kádár Sturmos korszakát remekül reprezentáló alkotás azonban nem a lappangó képek csoportjába tartozik: provenienciája, története pontosan nyomon követhető, emellett az elmúlt években szinte valamennyi, Kádárral kapcsolatos kiállításon szerepelt.

Egy magángyűjtemény egyszerre kordokumentum és személyes vallomás. Keresztes László a hatvanas években kezdett gyűjteni, majd szép lassan a korszak egyik legjelentősebb magángyűjteményét hozta létre. Saját bevallása szerint, kezdetekben figyelembe vette barátja és mentora, Deák Dénes tanácsait – akinek hagyatéka ma a székesfehérvári múzeum gyűjteményét gazdagítja –, és azokat a képeket vásárolta meg, amelyek igazán megtetszettek neki. Így kollekciónak több kiemelkedő minőségű, műzeumi rangú darab is megtalálható a dekora-

tív avantgárd két mesterétől, Kádár Bélától és Scheiber Hugótól.

Számos titkos, rejtőzködő magángyűjtemény létezik, amelyet csak kevesen látogathatnak, Keresztes László azonban fontosnak tartotta a művek dokumentálását és bemutatását, így rendszeresen kölcsönadta műveit kiállításokra, valamint 2010-ben egy reprezentatív album keretében tárta a nagyközönség elé gyűjteményét. Itt arra is fény derült, hogyan került a Házúznő a birtokába:

„A Strumos Kádárok hogyan kerültek a gyűjteményébe?

- Ez érdekes történet: volt egy betegem, aki egy galériában dolgozott, és mondta, ismer egy hölgyet a Dohány utcában, aki egyszerű körülmények közt lakik, de van egy pár Kádárja. Egyszerű, egyszobás, galériázott lakásban élt, ahol volt egy kemence is. Kiderült, hogy ennek a hölgynek a férje kerami-

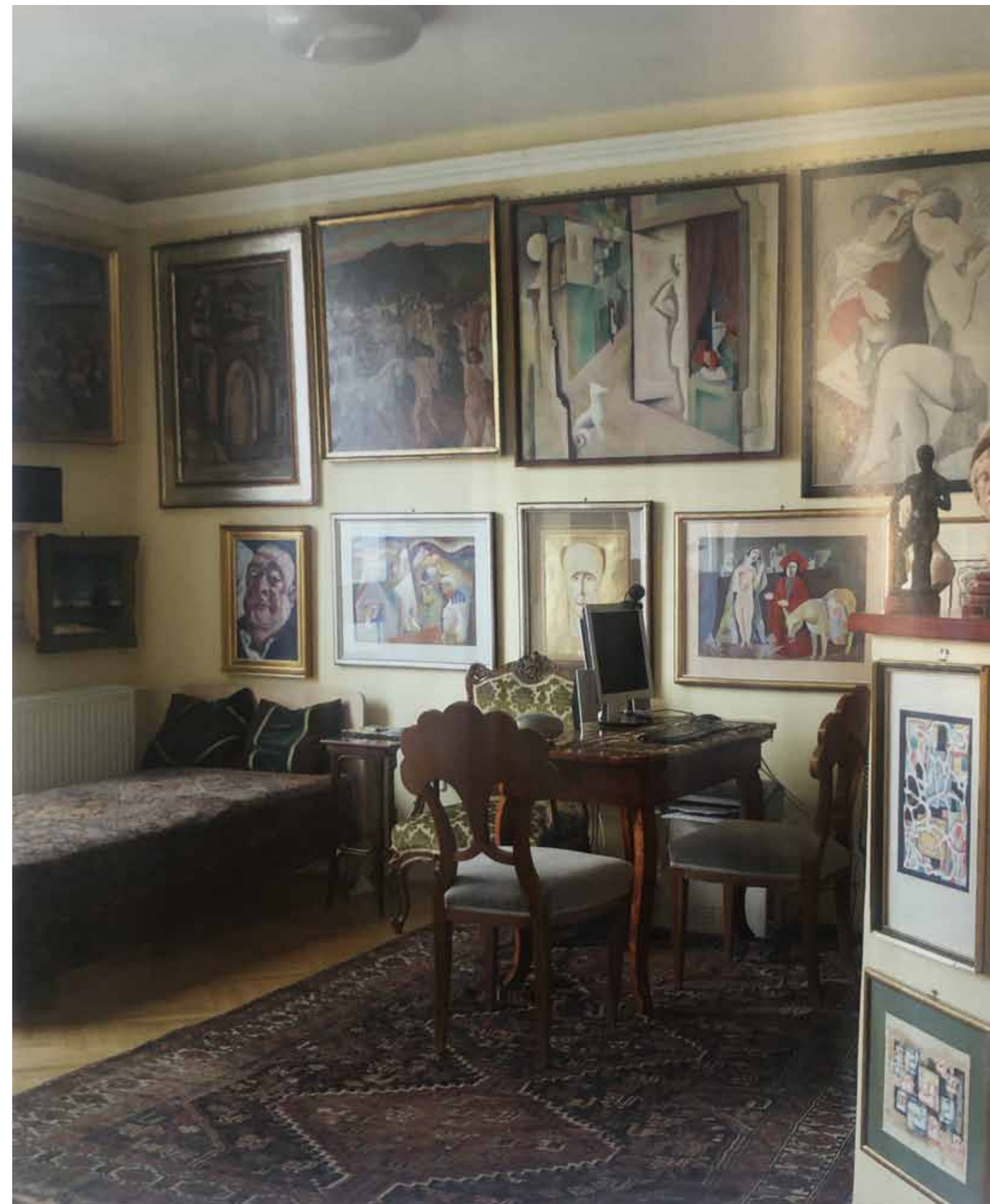
kus volt, és Kádár Zsuzsa a háború után a férjétől tanult kerámiát készíteni. A háború után a Kádár lányok nyomorogtak, megélhetési gondjaik voltak. Ezért foglalkozott a kerámiával is, hogy megtudjanak élni, és ezekkel a képekkel fizetett a tanításért.”

Kádár sikerének titka „egyszerre nosztalgikus és korszerű stílusába rejlik. A magyar folklór sematizált motívumait jól kódolható képi rendszerré alakítja, és úgy szól az érzelmekhez, hogy közben számol a modern látványhoz szokott közönség formaérzékével” – írja a festő monográfusa, Gergely Mariann. 1922-1926 között készült ciklusának karakteres formavilágát Marc Chagall és Heinrich Campendonk képei inspirálták. Meseszerű képein a falusi élet szereplői és hétköznapi eseményei jelennek meg. A Házúznő egy rendkívül szellemes és dekoratív remekmű, Kádár húszas évekbeli festészetének kiemelkedő darabja.

KELEN ANNA

JEGYZETEK:

¹ Rockenbauer Zoltán: Műkincsek a bérház rejtékén. Megjelent: válasz.hu, 2010.05.31.

1. Enteriőr fotó Keresztes László lakásában. A falon jelen tétel, Kádár több, kiemelkedő festménye között